

3937509 LCCS/M: สาขาวิชา: วัฒนธรรมศึกษา; ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา)

คำสำคัญ : สังคมไทย / เพลงไทยสากล / บทบาท / ภาพสะท้อน / สงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ. 2500

พรรณิ ปรัญญำรุง : ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทยจากเพลงไทยสากลหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ.2500 (THE REFLECTION OF THAI CULTURE AND SOCIETY THROUGH POPULAR SONGS AFTER THE SECOND WORLD WAR - 1957.)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อนันต์ สบฤกษ์ กศ.บ.,กศ.ม., เสาวภา พรศิริพงษ์ ศศ.บ.,สม.ม., ณรงค์ชัย ปิฎกรัษต์ กศ.บ.,กศ.ม.,ศศ.ม., 165 หน้า ISBN 974-662-761-9

วิทยานิพนธ์เรื่องภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทยผ่านเพลงไทยสากลหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ.2500 มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและจัดประเภทเพลงไทยสากลที่แต่งขึ้นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ.2500 และศึกษาภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทยผ่านเพลงไทยสากลในยุคนั้น ตลอดจนวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของเพลงดังกล่าวที่มีต่อสังคมไทยโดยใช้วิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยาการดนตรี โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ระดับลึกกับศิลปินที่สร้างสรรค์งานดังกล่าว และผู้ที่เกี่ยวข้องกับศิลปิน รวมทั้งผู้รวบรวมและบันทึกผลงานของศิลปินในยุคนั้น

ผลการศึกษาพบว่า เพลงไทยสากลที่เกิดขึ้นระหว่างหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ. 2500 มีทั้งสิ้น 315 เพลงนั้น แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ เพลงที่แสดงถึงความรัก 135 เพลง เพลงที่สะท้อนความเชื่อ ค่านิยมและโลกทัศน์ 69 เพลง เพลงที่แสดงถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวิถีชีวิต 64 เพลง เพลงปลุกใจ 18 เพลง เพลงสถาบัน 16 เพลง และเพลงบรรยายธรรมชาติ 13 เพลง เนื้อหาของเพลงเหล่านี้ได้สะท้อนวิถีชีวิตของคนไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ. 2500 สะท้อนให้เห็นถึงความเดือดร้อน ความขาดแคลนจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ และยังสะท้อนลักษณะสังคมไทยโดยรวม ทั้งระบบชนชั้น สถาบันครอบครัว ระบบค่านิยม ความเชื่อ และโลกทัศน์ รวมทั้งสภาพแวดล้อม นอกจากนั้น เพลงแต่ละประเภทยังมีบทบาทแตกต่างกัน เช่น บทบาทในเชิงบันเทิงนันทนาการ บทบาทในเชิงอบรมสั่งสอนขัดเกลาทางสังคม บทบาทในการเป็นเครื่องมือของรัฐในการเผยแพร่และต่อต้านลัทธิทางการเมือง ขณะเดียวกันเป็นกระบอกเสียงถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ปัญหาและความต้องการของประชาชนให้ฝ่ายรัฐได้รับทราบ ตลอดจนบทบาทในทางธุรกิจ ในฐานะเพลงประกอบการแสดง ทั้งภาพยนตร์ วิทยุและโทรทัศน์ รวมทั้งเป็นสินค้าในธุรกิจแผ่นเสียงอีกด้วย